

HITEL-VILÁG-STÁDIUM.

LA HONGRIE APPELLE L'EUROPE A SON SECOURS.

Csak most látjuk, amikor végigbongésszük a külföldi lapokat, hogy mennyit mulasztottunk el hazánk propagálása terén — a múltban. Nagymagyarország, mely Ausztriával együtt világhatalmat jelentett és minden országban követségeket tartott fenn, nagy személyzettel, bizonyára sok milliót áldozott a propagandára és mégis: mi volt az eredmény?

Ausztriáról az egész világon csak a gyűlölet hangján beszéltek, Magyarországról pedig... azt sem tudták, hogy egyáltalában létezik. A habsburgi birodalom egy kis részének tartották, de még a kultúraltabb franciák, angolok és belgák sem tudták, hogy Magyarország egy ezer éves állam, amelynek gondolkozása nem azonos a Habsburg-dinasztiáéval és hogy mi szívesen folytatnánk más politikát, mint amilyent a monarchia követ, de sajnos, nem lehet.

Azon ami elmúlt, nem változtathatunk. De azért még sem fölösleges, néhanéha, megemlékeznünk a múlt hibáiról, hogy tanuljunk a jövőre. E téren különben örvendetes változást látunk, panaszra most már nincs is okunk. Ha nem is tartunk fenn díszes követségeket, ha nem is áldozunk milliókat a propagandára, a magyar igazság átütő ereje elég propagandát csinál.

Mindezt abból az alkalmából állapítjuk meg, hogy előttünk van Belgium legnagyobb újságjának a 102 év óta megjelenő *L'Indépendance*-nak *La Hongrie appelle l'Europe à son secours* című vezércikke, amely négy hasábon át rólunk ír, a mi igazságunkról és arról a sok szenvedésről, amelyet a magyar gazdasági egység szétदारabolása okozott. A vezércikk megállapításait Dános Árpádnak, az ismert publicistának *La Hongrie dans la crise mondiale* című munkájára alapítja. Erről a könyvről, melynél jobb propagandája Magyarországnak talán még sohasem volt, érdemes megemlékeznünk.

Mindenekelőtt megállapíthatjuk, hogy a szerző olyan propaganda-munkát készített, amely egyáltalán nem — propaganda mű. — Mert a franciák, angolok és általában mindenki a külföldön irtóznak a „propaganda” munkáktól. De nem szeretik a vaskos köteteket, sem a részletes statisztikát, hiszen azokat, akik távolról nézik az eseményeket, csak a nagy igazságok érdeklik. A könyv gazdasági munkát ad minden politika nélkül. Nem hivatkozik állandóan Trianonra és különösen nem Trianonnak a magyar politikai egységet megtámadó jellegére. Rövid, nagyon áttekinthető és azok mentalitásával van írva, akiknek a szerző szánta. Leírja benne a magyar gazdasági életet, azt a nyomort, amelyben minden termelési ág szenved és felveti a kérdést: Érdekelheti-e mindez a külföldet? Nincs-e elég baja a franciának, angolnak, belgának odahaza, követelhető-e, hogy magukra vegyék egy távol fekvő államnak bajait is? Azután kifejti és bebizonyítja, hogy a külföld nem nekünk tesz szívesseget, amikor törődik Magyarországgal és nem humanizmusból érdeklődik a magyar kérdés iránt, hanem saját magának tartozik minden kultúr állam azzal, ha a magyar problémával foglalkozik, mert mindaddig, amíg Európa közepén nyugtalanság és kaos van, nem lehet rend és normális gazdasági élet a nyugati államokban sem.

A munka sikere — ezt objektíve állapíthatjuk — igen nagy. Nemcsak a belga lap írt róla vezércikket, hanem a német, francia és angol újságok, folyóiratok is egymásután emlékeztek meg a könyvről. Még az amerikai *New-York Herald* is írt a könyvről (*Hungary in the Crisis*), az osztrák lapokról nem is

beszélve. De ami a legfontosabb: a könyvnek sikerült a vezető politikusok érdeklődését is felkeltenie. Csak úgy kiragadunk néhány nevet azok közül, akik a könyvet elolvasták és véleményüket, megjegyzésüket írásban közölték a szerzővel: Alberto de Stefani, volt olasz miniszter, Polverillo, az olasz sajtóiroda főnöke, Jacopo Tivaroni, a genovai, Gustavo Del Vecchio, Federico Flora a bolognai egyetemek tanárai, Luigi Federzoni, a szenátus elnöke, Azzolini, a Nemzeti Bank kormányzója, Emilio Bordero, a képviselőház elnöke, a legfelsőbb Bíróság vezetője, stb.; francia részről: Millebrand köztársasági elnök, André Tardieu, André Berthou, Franklin Bouillon; angol részről a nálunk is jól ismert William Goode, Lloyd Georges, Baldwin, Lord Parmoor, Kynes; a német közül Curtius és a politikai élet számos tagja; belgák: Hymens külügyminiszter, Renkin miniszterelnök, a Nemzeti Bank kormányzója.

Igen sok válasz érkezett Csehszlovákiából, maga a cseh-szlovák köztársaság elnöke, a külügyminiszter, a miniszterelnök is reagáltak a munkára. Örvendetesnek tarthatjuk, hogy a Budapesten székelő követek majdnem mindegyike kért a könyvből...

Örvendetes, hogy a magyar igazság hovatovább az egész világ érdeklődésének központjába kerül, beszélnek rólunk, immár tudják, hogy vagyunk és beismerik, hogy problémáinkat meg kell oldani.

(Budapest.)

Remedelli Pál.

A filléres gyorsvonatok. Minden ország panaszkodik, hogy a gazdasági élet pang, hogy a kereskedők alig árusítanak annyit, amennyit az üzletfenntartási költségük, a vonatok bevételei állandóan csökkennek és az adók alig folynak be. Amint azonban a vasutak filléres gyorsokat indítanak, vad túlekedés indul meg a jegyekért és mindig akad sok száz ember, akik felhasználják az alkalmat és utaznak. Mit bizonyít ez? Mindenekelőtt azt, hogy nem az ember kedve, kedélye roppant össze, csak a lehetőségek hiányoznak, hogy az ember úgy éljen, ahogy szeretne. Négy pengő mindenki tud áldozni, tehát ha négy pengőért el lehet menni Szegedről Budapestre, vagy viszont, a vonatok megtelnek. De egyébként hol vagyunk már ezektől a helyi filléres vonatoktól?! Hiszen — helyesen — ilyen filléres vonatok mennek Kolozsvárra, Nagyváradra, Bécsbe, sőt újabban Abbáziába is és ezek a vonatok is mind megtelnek. A bécsi kereskedők boldogok, ha jön a magyar fillé-

lérés, mert élénkséget hoznak, az üzletek késő estig nyitva maradnak és a kereskedők meg tudják keresni, amibe a rezi kerül. És ép így van ez Budapesten, ha a bécsiek vonata jön, vagy ha a kolozsváriak, nagyváradiak adják vissza a látogatást. Erdemes ezen egy kissé elgondolkozni. Ime, csak egy kis előzékenység kell, egy kis józanság, már helyre van állítva a forgalom, — mindenütt. Kolombus tojása. A vasutaknak le kell mondaniok arról a bevételről, — ami úgy nincs. Ez pénzükbe sem kerül, hiszen ötszázszor 4 pengő sokkal jobban kifizeti a vasút költségeit, mint a húsz pengő, amelyet csupán 10—12 ember fizet meg. Jobban jár a vasut, vagy legalább is nem rosszabbul. De mennyit nyer a gazdasági élet: a kereskedők, iparosok, vendéglők, kávéházak, ahova ez az ötszáz ember megérkezik... Nem volna érdeemes levonni a végső konkluziót és minden vasutat filléres vonattá alakítani? Hadd utazzék, akinek kedve van, — mindenki jól jár vele.